

Anvisning för tillämpning av lagen om funktionshinderservice 2026 (675/2023)

Välfärdsområdesstyrelse 19.01.2026

ÖVPH/7607/00.01.02.01/2025

Beredare Penttinen Erkki
Skarper Johanna
Kankaanpää Monika
Ståhl Susanne
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111, fornamn.efternamn@ovph.fi

I bifogad tillämpningsanvisning sammanställs de principer för hur personer med funktionsnedsättning i Österbottens välfärdsområde beviljas service och stödåtgärder enligt lagen om funktionshinderservice (675/2023).

Anvisningen tillämpas på specialtjänster som ordnas för personer med funktionsnedsättning (punkterna 2.1–2.13) samt på behovsprövade och anslagsbundna tjänster och stödåtgärder som ordnas för personer med funktionsnedsättning (punkterna 3.1 och 3.2). Anvisningen innehåller dessutom noteringar om de bestämmelser som kvarstår i specialomsorgslagen (bestämmelser om fastställande av självbestämmanderätten, användning av begränsningsåtgärder inom specialomsorger och ordnande av specialomsorger oberoende av vilja).

Syftet med den service som avses i lagen om funktionshinderservice är att uppnå likabehandling, delaktighet och deltagande i samhället för personer med funktionsnedsättning samt att förebygga och undanröja hinder för uppnåendet av dessa syften. Dessutom syftar lagen till att stödja personer med funktionsnedsättning så att de ska förmå leva självständigt och att stödja deras självbestämmanderätt samt att se till att de får tillräcklig service av god kvalitet enligt deras individuella behov och intressen (Lagen om funktionshinderservice, 1 §).

Målet är att bibehålla den nya lagen om funktionshinderservice som en speciallag, trygga tillgodoseendet av rättigheter och tillgången till tjänster för personer med funktionsnedsättning. Kunderna hänvisas till rätta lagstadgade tjänster på ett ändamålsenligt sätt enligt en bedömning av servicebehovet.

Lagen om funktionshinderservice tillämpas på ordnandet av särskild service för sådana personer med funktionsnedsättning som på grund av en långvarig fysisk, kognitiv, psykisk, social eller sensorisk begränsning i funktionsförmågan som orsakas av en funktionsnedsättning eller sjukdom nödvändigt behöver hjälp eller stöd för att klara en normal livsföring. Service ordnas med stöd av denna lag endast om de tjänster som avses i någon annan lag inte är lämpliga och tillräckliga med hänsyn till personens individuella servicebehov och intresse. Bestämmelser om klientens intresse finns i 4 och 5 § i socialvårdslagen (1301/2014).

Service för personer med funktionsnedsättning ordnas i första hand med stöd av socialvårdslagen, hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012), lagen om småbarnspedagogik (540/2018), lagen om grundläggande utbildning (628/1998) eller någon annan primär lag.

Service ordnas med stöd av lagen om funktionshinderservice endast om de tjänster som avses i den primära lagstiftningen inte är lämpliga eller tillräckliga. För service inom social- och hälsovården som ordnas enligt den primära lagstiftningen kan avgift tas ut på det sätt som föreskrivs i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992). En avgift för social- och hälsovårdstjänster ska inte bestämmas eller så ska avgiften efterskänkas eller nedsättas om den hindrar eller väsentligen försvårar ordnandet av individuell service för personen med funktionsnedsättning. Detta kompletterar det som redan föreskrivs i klientavgiftslagen (11 §) om efterskänkande och nedsättning av avgift.

Beredningen av tillämpningsanvisningen har varit en lång process som inleddes på våren 2024. I utarbetandet av anvisningen har man i olika skeden engagerat organisationer som representerar personer med funktionsnedsättning, representanter för välfärdsområdets råd för personer med funktionsnedsättning och anställda inom socialarbetet och funktionshinderservicen.

Landets regering har i anslutning till budgetpropositionen för 2026 överlämnat en proposition till riksdagen om att 2 § i lagen om funktionshinderservice ska ändras. Om den av riksdagen godkända ändringen av 2 § i lagen om funktionshinderservice påverkar innehållet i den bifogade tillämpningsanvisningen bör anvisningen till denna del preciseras.

Rådet för personer med funktionsnedsättning har 10.12.2025 gett sitt utlåtande om tillämpningsanvisningen.

Sektordirektör för personer i arbetsför ålder Penttinen Erkki
föreslår att styrelsen

- beslutar godkänna den bifogade anvisningen för tillämpning av lagen om funktionshinderservice för Österbottens välfärdsområde, vilken träder i kraft från och med 1.1.2026.
- beslutar att tjänsteinnehavaren kan göra mindre tekniska ändringar och korrigeringar i den bifogade anvisningen för att avlägsna eventuella, upptäckta fel.

Beslut:

Distribution